

het 'zinkende liberale schip' een met heel sobere middelen gedane tref-fende compositie geleverd, doch 'de houten schildwacht' was aanmerke-lijk beter dan al het vooraf gaande.

Ja, in Hahns heele werk blijft het één van de beste dingen. Zoo iets expressiefs, duidelijk en oorspronkelijks is, onder de zwarte prenten van 'Het Volk' nog alleen maar behalve in enkele veel kleinere (waarover ik straks kom te spreken) bereikt in den kerkenbouwenden vromen Duit-schen jonker, een gefusileerd wordenden Russischen arbeider, den op zijn neus kijkenden 'overkant' na het congres der socialisten, de winkelslui-ting, leve de vrijheid, en de prent waar Mr. Troelstra de heeren Kolk-man en Talma onder de kiesrecht-pers plet, maar vooral in 'op het Binnenhof,' Dr. Kuyper tusschen twee rijen soldaten. Om van enkele portretcharges niet te spreken.

Het zeer oorspronkelijke in deze prenten is de beknoptheid. Door geheel Hahns werk is de bedoeling te zien om zijn weinig middelen zooveel mogelijk uit te buiten door velerlei toepassing en wel zonder ooit te ver-slappen, te mooi te doen, of in de geringste mate onduidelijk te worden. Doch met de technische middelen, die hij meer en meer ging beheerschen, is natuurlijk ook pictoraal wel wat te doen. Men kan mij niet wijsmaken, dat in vele platen, ook latere, niet naar een schilderachtig dramatisch effect is gezocht, een naar voren brengen van figuren en doen wijken van andere, naar pikante lichten en schaduwen, atmosfeer; in ieder geval zijn zulke platen (ik noem een heel kras exempel: het einde der Dreyfus-affaire) wel niet onduidelijk, doch leelijk tengevolge van een slap-polsigheid, die anders waarlijk Hahns laatste gebrek is. Maar juist in die heel eenvoudig uitgewerkte, doch inderdaad zeer vernuftige prenten als de houten schildwacht en Dr. Kuyper op het Binnenhof, komen zijn voor-naamste verdiensten, de zekerheid van hand, de overwogen en smaakvolle plaatsing der vakken zwart of wit, de decoratieve samenstelling, de vol-ledige vormkennis, de krasse expressie, direct tot hun recht. En die deugd-en zijn geheel uit hem zelf. Veel prenten van Heine, die zoo zuiver, geestig en eenvoudig zeggen wat ze te zeggen hebben en daarbij als prent een zoo oorspronkelijk en persoonlijk 'ding' zijn, staan mij niet voor oogen. Juist de ferme rust in zulke platen geeft ze zoo iets zeer in-dividueels. Het bijna stijve.

Ik zeg niet, dat Hahn op een zwieriger, lossere manier niet ook nu en dan, ofschoon veel zeldzamer, iets frappants geeft. Ik denk nu aan een illuminatie, die er zeer vroolijk en feestig uitziet, een Russisch boeren-paar, dat als een Phenix uit de asch der revolutie stijgt, een spin (de rechtspraak) in 'Het Volk' en enkele prenten in de portefeuille 'Onder Zwart Regime.' Ook ontken ik niet, dat andere platen, die er eigenlijk als geheel nu niet zoo erg aantrekkelijk en vooral niet specifiek persoonlijk